

Bilag 1.BRÆNDELSNÆVNETS INDENLANDSKE
AFDELING

Udvalget vedr. Tørv og Brunkul.

*København, den 16. November 1939.**Det samlede Brændselsnævn.*

Paa et Møde, der blev afholdt Fredag den 10. d. M. i det af Brændselsnævnets indenlandske Afdeling nedsatte Arbejdsudvalg, *Udvalget vedrørende Tørv og Brunkul*, vedtoges det at fremkomme med følgende Indstillinger vedrørende Brunkuls- og Tørvefabrikationen til det samlede Nævn.

I. Da det maa anses for meget vigtigt, at den Brændselsreserve, Danmark har i de eksisterende Brunkulslejer, udnyttes mest muligt rationelt, og da man maa formene, at dette kun kan ske under Statens Udnyttelse af Lejerne, skal man indstille, at der gennem Landbrugsministeriet søges Lovhjemmel til Ekspropriation af de eksisterende Brunkulslejer i Overensstemmelse med, hvad der fandt Sted i 1917.

II. Da det, saafremt Brunkulslejerne skal erhverves af Staten, vil være nødvendigt, at der skaffes et sikkert Grundlag for Bedømmelsen af, hvilke Arealer der skal eksproprieres og for Tilrettelæggelsen af Arbejdet, maa der snarest muligt finde en Kortlægning og Opmaaling af Brunkulsarealerne Sted, og man maa formene, at det vil være nødvendigt, at der til dette foreløbige Arbejde stilles 20 000 Kr. til Disposition, hvilket Beløb man skal indstille til Nævnet at søge bevilget gennem Landbrugsministeriet.

III. Da det er Arbejdsudvalget bekendt, at der for Øjeblikket blandt andet i de østjydske Byer sælges Brunkul, der bringes til Byerne pr. Lastbil, og som forhandles til uforholdsmæssig høje Priser, skal man, da denne Fremgangsmaade maa anses for at være en uøkonomisk Udnyttelse af Brændselsreserven, og da der anvendes uforholdsmæssige Mængder Benzin til Transporten i Forhold til de transporterede Varmeheder, indstille til Nævnet at foranledige, at der i Henhold til Lov Nr. 288 af 2. September 1939, § 1, 2det Stykke udstedes Forbud mod Optagning og Handel med Brunkul for Tiden.

Da det endvidere er Udvalget bekendt, at der allerede før Krigens Udbrud har fundet nogen Udvinning af Brunkul Sted af private Virksomheder, skal man indstille, at der fastsættes en Hjemmel for Ministeriet for Landbrug og Fiskeri til at dispensere fra det foreslaaede Forbud, idet man særlig skal henvise til, at det vil være rimeligt at den paa Fabrikken i Fiskbæk allerede i flere Aar stedfindende rationelle Produktion af harpede Brunkul og Brunkulsbriketter fortsættes.

IV. For at skabe en forøget Tørveproduktion i den kommende Sommer for derved at fremskaffe en større Mængde indenlandsk Brændselsmateriale, har Udvalget ment, at det vil være formaalstjenligt, at der allerede nu iværksættes en Fabrikation af Tørælteværker til Fremstilling af Tørv. Da det maa antages, at der vil være Interesse hos en Del Tørvefabrikanter for at fremstille Tørv i større Mængder i den kommende Sommer, og da mange af disse Fabrikanter ikke kan antages at disponere over tilstrækkelige Kapitaler til selv at financiere Indkøbet af Tørælteværker og Udbetaling af Arbejdsløn m. m., skal Udvalget indstille, at der af Landbrugsministeriet skaffes følgende Bevillinger til Fremme af en forøget Tørvefabrikation.

1. Til Statens Indkøb af ca. 200 Tørælteværker med Motorer, hvoraf et mindre Antal skal anvendes af Staten i dennes Moser, medens Resten skal være til Disposition til Videresalg til private Moseejere, indstilles det, at der stilles 1 Mill. Kroner til Disposition, idet Prisen pr. Værk vil blive paa ca. 5 000 Kr.